DE CONSTITUTIONEEL

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT

No. 15. **Woensdag 17 October.** **1855.**

Uitgever: **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten: **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau: Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. **ƒ 4.50**; franco per post **ƒ 5.50.**
Advertentiën van 1—6 regels **ƒ 1.** Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **35 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van **ƒ 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

De Staatsbegrooting voor 1856.

I.

Reeds gisteren deelden wij in eenige weinige regelen den hoofdinhoud mede van de voorloopige verslagen over enkele hoofdstukken der Staatsbegrooting, die toen het licht hebben gezien. Wij komen er heden meer uitvoerig op terug, en voegen er bij den hoofdinhoud van de overige, tot dus verre publiek gemaakte, verslagen, om daarna ons eigen oordeel over een en ander mede te deelen.

Gelijk alle jaren zijn ook nu bij het eerste hoofdstuk algemeene beschouwingen over de geheele Staatsbegrooting gevoerd. Het voor en tegen komt op het volgende neder: men klaagde, dat de Memoriën van Toelichting onbeteekenend van inhoud waren, en dat de aanteekeningen, die op de uitgewerkte en toelichtende staten voorkomen, hoezeer men daarop prijs stelt, de gelegenheid niet gaven, om de inzigten der Regering, op het gebied der wetgeving, te doen kennen, of den toestand van den eenen of anderen tak der openbare dienst bloot te leggen. Intusschen erkende men, dat de Memoriën van Toelichting, uitgegaan van het Departement van Finantiën, hierop eene gunstige uitzondering maakten. Er waren tevens, die verlangd hadden, dat de Regering reeds nu mededeeling hadde gedaan, omtrent de wetsvoorstellen van meer gewigtigen aard, die, volgens de Troonrede, zouden worden aangeboden. Men vroeg derhalve of de Wet op het Onderwijs ook de regeling van hooger onderwijs zou omvatten, of men eene Wet op de Regterlijke inrigting, of men het West-Indisch Regerings-reglement, of men Wetten omtrent den Raad van State en de Nationale militie verwachten kon. Vooral drong men aan op de herziening van de tabel tot regeling van de verdeeling des Rijks in kies-districten, voor benoeming van leden voor de Tweede Kamer, welke herziening, volgens de Kieswet, reeds in Julij had moeten plaats hebben. Al verder heeft men gewezen op de wenschelijkheid, dat men denke aan de regeling van 's Rijks comptabiliteit, aan de Wet omtrent de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen, en aan de voordragt eener nieuwe geneeskundige Staatsregeling.

Wat de begrooting over het algemeen betrof, vele leden verklaarden (en wij moeten hier doen opmerken, dat van de 68 slechts 44 leden de Staatsbegrooting in de afdeelingen hebben onderzocht), dat zij, door het hooge cijfer der aanvragen, onaangenaam getroffen waren. Volgens hunne meening had men in deze Staatsbegrooting zeer weinig sporen aangetroffen van de zucht der Regering om 's Rijks uitgaven, zooveel mogelijk, in te krimpen; men meende, integendeel, dat de voordragt maar al te veel bewijzen opleverde van neiging tot opdrijving en vermeerdering. Volgens de berekening dier leden zou de begrooting voor 1856, in plaats van lager te zijn dan voor 1855, gelijk de Minister van Finantiën verklaart, juist een hooger cijfer aanbieden; en zij merkten daarbij op, dat sedert eenige jaren het eindcijfer der Staatsbegrootingen telkens zou zijn geklommen.

Andere leden deelden volstrekt niet in deze beschouwingen. Zij ontkenden in geenen deele het feit, dat de staatsuitgaven in de laatste jaren aanmerkelijk zijn toegenomen, en dat ook de Staatsbegrooting voor 1856 een hoog cijfer aanbiedt. Maar het was, hunnes inziens, onbillijk, dat men die vermeerdering zoo uitsluitend aan gemis van spaarzaamheid bij de Regering weet. Er bestonden onderscheidene, zeer gemakkelijk aan te wijzen, oorzaken van de plaats hebbende uitbreiding der staatsuitgaven. In een vroeger tijdperk waren deze te zeer ingekrompen. Het materieel onzer zeemagt was, tengevolge van het onvoldoend bedrag der daaraan ten koste gelegde geldsommen, in een staat van diep verval gekomen, waaruit zij thans met groote opofferingen moet worden hersteld. De begrooting van het Departement van Oorlog was, ten gevolge van eene vroegere percentsgewijze besnoeijing, al te zeer verminderd; zoodat, indien men het leger op eenen dragelijken voet wilde brengen en houden, ook daaraan meer moet worden te koste gelegd. Er bestonden daarenboven onderscheidene redenen, die het verhoogen van sommige posten op de Staatsbegrooting voor 1856 onvermijdelijk maakten. De hooggestegen prijs der levensmiddelen en van sommige andere behoeften oefende op de begrootingen der Departementen van Justitie en van Oorlog eenen nadeeligen invloed uit. Zoo de Regering op den in den laatsten tijd gevolgden voet voort wilde gaan met het aanleggen of aanmoedigen van nuttige openbare werken, moest ook op de afdeeling Waterstaat een veel hooger bedrag worden uitgetrokken, daar al het materieel, met name ook het rijswerk, veel duurder was dan vroeger. In 't algemeen kon het der Regering niet ten kwade geduid worden, dat zij zich de meerdere ruimte der geldmiddelen en het ruimer vloeijen der Indische hulpbronnen, waarvan thans niet meer een gedeelte voor het herstel van het muntwezen behoefde te worden afgezonderd, ten nutte maakte, om in behoeften te voorzien, waarvoor gedurende den meer bekrompen toestand van een vroeger tijdperk geen genoegzaam bedrag had kunnen worden besteed. Men deed, zeiden deze leden, de gestadige vermeerdering der staatsuitgaven in de laatste jaren sterk in 't oog vallen, maar, behalve dat die vermeerdering reeds sedert 1850, al ware het dan ook in mindere mate, van jaar tot jaar had plaats gehad, verzuimde men te doen opmerken wat daar tegenover staat. Op vroegere begrootingen kwamen geene uitgaven voor de telegraphie voor en werd een veel minder bedrag voor de brievenposterij uitgetrokken. Die meerdere uitgaven waren geenszins verloren: zij bevorderden het gerief der ingezetenen en droegen er toe bij om de opbrengst der middelen langzaam, maar zeker te doen toenemen. Hetzelfde verschijnsel, dat men ten aanzien der Staatsbegrooting opmerkt, openbaarde zich ook met opzigt tot de provinciale en gemeente-begrootingen. Vermeerdering der staatsbehoeften gaat uit den aard der zaak, hand aan hand met de toeneming der bevolking, met de meerdere bedrijvigheid der ingezetenen en zelfs met de ontwikkeling van het constitutionele leven. Eindelijk werd van deze zijde nog aangevoerd, dat men zich op een verkeerd standpunt plaatste, door enkel op het eindcijfer der Staatsbegrooting te letten. Het was niet zoo zeer de vraag, of dat eindcijfer hooger wierd, dan wel of op de onderscheidene hoofdstukken uitgaven voorkwamen, die niet als noodzakelijk konden worden aangemerkt. Alleen wanneer men aanwees, dat bepaalde sommen te hoog waren opgevoerd of onnut zouden worden besteed, kon men met regt over het te hooge cijfer der Staatsbegrooting klagen.

De wijze waarop het evenwigt tusschen middelen en opbrengsten is verkregen, maakte een ernstig onderwerp van overweging in alle afdeelingen uit. Men weet, dat onder de middelen eene buitengewone bijdrage uit de koloniën van ƒ 1,000,000 tot herstel der Marine, is opgenomen. Van de eene zijde verklaarde men zich ten stelligste tegen het aanwijzen van een nieuw millioen uit toekomstige Indische baten; van eene andere zijde zag men daarin geen overwegend bezwaar, omdat men geene vrees behoefde te koesteren, dat uit het zuiver batig slot over 1856 niet even goed ƒ 5,700,000 als ƒ 4,700,000 zou kunnen worden afgezonderd. Meer algemeen echter wenschte men, dat hetgeen voor het aanstaande jaar aan middelen ontbreekt, wierd aangevuld uit de reeds werkelijk verkregene, doch nog niet voor eenig bepaald doel aangewezene Indische baten. Eindelijk heeft men, wat het eerste Hoofdstuk zelf betreft, alleen op nieuw ter sprake gebragt de wettelijke regeling omtrent de Kroondomeinen en men beval de afdoening daarvan aan de ernstige overweging der Regering aan.

Bij de beoordeeling van het Tweede Hoofdstuk, is men teruggekomen op het geheele gemis aan inlichting omtrent de verpligte wijziging van de tabel der kieswet; men wenschte, dat de voordragt daartoe onverwijld wierd ingediend, om aan de Kamer gelegenheid te geven haar in het tegenwoordige zittingjaar af te doen. Men had algemeen met genoegen de mededeeling ontvangen, dat de wet op den Raad van State nog in den loop van de tegenwoordige zitting aan de beraadslaging der Staten-Generaal zou worden onderworpen; men drong aan op de wederindiening der wetsontwerpen tot regeling der comptabiliteit, ook omdat men meende, dat daaruit eene vermindering van het getal [illegible] ontstaan en eindelijk wenschte men de zienswijze der Regering te kennen omtrent de vraag of de wijze, waarop de Wetten en Koninklijke Besluiten in het *Staatsblad* worden afgekondigd, wel goed geregeld is.

Bij het Vijfde Hoofdstuk (Binnenlandsche Zaken) (1), werd in de eerste plaats door enkele leden gevraagd, of men zich, in verband met het Programma van 26 April 1853, wel zou mogen vleijen met eene spoedige indiening van Wetten tot wijziging in de Provinciale- en Gemeentewetten? Het eindcijfer heeft tot ernstige beschouwingen aanleiding gegeven. In het oog van verscheidene leden was het veel te hoog; zij meenden, dat dit cijfer, wel verre van lager te zijn, nog ƒ 330,000 hooger was dan het eindcijfer voor 1855. Andere leden verklaarden zich met nadruk tegen het denkbeeld om, als [illegible] oordeeling van een hoofdstuk der Staatsbegrooting [illegible], vooral op het eindcijfer te letten, en niet eerst te onderzoeken, of de posten, die dat eindcijfer vormen, door het bestaan eener wezenlijke behoefte te regtvaardigen zijn. Allermeest was zulk eene handelwijze af te keuren, met opzigt tot het Departement van Binnenlandsche Zaken, hetwelk zulk een groot getal onderscheidene takken van het Staatsbeheer omvat, voor welke telken jare nieuwe behoeften oprijzen, die, althans gedeeltelijk, als van buitengewonen aard kunnen worden beschouwd. Hield men dit in het oog en lette men er op, dat de uitbreiding van enkele takken van het beheer, gelijk van de telegraphie, wordt opgewogen door daaruit voortvloeijende meerdere Staats-inkomsten, dan kon het thans behandelde Hoofdstuk der Staatsbegrooting niet als te hoog opgevoerd worden beschouwd. Van diezelfde zijde verdedigde men het voortdurend toestaan van ruimere sommen voor de waterstaatswerken. Vele dier werken werden in het algemeen belang gevorderd, of moesten, eenmaal voltooid, tot de welvaart der bevolking helpen bijdragen.

In verband met het een en ander werd tevens de vraag gedaan, of nu op de begrooting al de uitgaven waren gebragt, die zich voor 1856 lieten voorzien?

Bij de meer bepaalde overweging van de afdeeling Waterstaat en publieke werken, is men teruggekomen op het hooge bedrag van het cijfer, dat tot op meer dan 33 tonnen gouds is opgevoerd, en men meende, dat de Regering met te ruime hand nieuwe waterstaatswerken onderneemt, of liever, door het verleenen van subsidiën, aanmoedigt.

Omtrent het Onderwijs is van de eene zijde aangedrongen op regeling bij de wet ook van het hooger onderwijs; van de andere zijde heeft men gevraagd of niet reeds dadelijk door partiële wetten in eenige der meest in het oog vallende leemten, betrekkelijk het hooger onderwijs, zou kunnen worden voorzien? Het brengen van de kosten der Koninklijke Academie te Delft op dit Hoofdstuk der Begrooting, heeft tot uiteenloopende beschouwingen aanleiding gegeven. Men noemde het overzigt, dat de Regering heeft gegeven van de geschiedenis der Delftsche Academie, verre van volledig, en men verlangde, derhalve, nadere inlichtingen. De vraag zelve, of in ons Vaderland behoefte bestaat aan dergelijke instelling als de Delftsche Academie, scheen zeer moeijelijk te beantwoorden. Daar men zich beperkt had tot het opleiden van burgerlijke ingenieurs en van ambtenaren voor Nederlandsch-Indie, achtten zeer vele leden de opheffing der Academie wenschelijk en zulks niet enkel tot besparing

---

(1) Wij hebben op dit oogenblik het verslag over het derde en vierde Hoofdstuk nog niet ontvangen.

van kosten, maar ook omdat men in een klein land als het onze, het hooger onderwijs niet te zeer versnipperen moet. Anderen meenden, dat er in ons Vaderland behoefte bestond aan eene polytechnische school; dat men de Academie te Delft daarnaar behoorde in te rigten en het behoud der instelling alzoo noodig en nuttig was. De meerderheid ontkende overigens, dat de regeling van dit onderwerp bij Koninklijk besluit kon geschieden; zij meende, dat daartoe eene wet werd vereischt. Zij maakte dan ook bezwaren in eene voorloopige regeling, en dit te meer, omdat men vrij algemeen met de inrigting, die aan de Delftsche Academie zou gegeven worden, niet was ingenomen.

Ten aanzien van Kunsten en Wetenschappen is o. a. het verlangen geuit, om nadere openingen te ontvangen omtrent de redenen, die tot de ontbinding der hoofd-commissie voor het onderzoek naar de geologische gesteldheid van Nederland, hebben geleid. Zeer vele leden zagen groot bezwaar in het toestaan van een Rijks-subsidie van *f* 4000 voor de oprigting van een metalen standbeeld, ter eere van den uitvinder der Boekdrukkunst. Men meende, dat deze zaak niet van Rijkswege, maar van wege de Natie moest worden tot stand gebragt. Dat gevoelen werd bestreden o. a. door de opmerking, dat door vrijwillige giften reeds eene aanzienlijke som was bijeengebragt en dat thans uit die bron niet meer kon worden geput.

Met betrekking tot de afdeeling *Nijverheid*, heeft de groote meerderheid met genoegen gezien, dat de premien voor de visscherijen thans voor goed van de Begrooting zijn verdwenen, en dat spoedig een wetsontwerp tot wijziging der bestaande bepalingen op de zeevisscherijen zal worden aangeboden.

Eindelijk stippen wij nog, met betrekking tot dit Hoofdstuk, aan, dat de mededeeling, omtrent de vermoedelijk ophanden zijnde aanbieding van eene nieuwe Wet op de Nationale militie, met genoegen is ontvangen; men drong er ernstig op aan, dat de toegezegde wet spoedig genoeg wierd aangeboden, om eene volledige afdoening daarvan nog in deze zitting mogelijk te maken. Men verlangde te gelijker tijd de inzigten der Regering te kennen, omtrent eene nieuwe regeling van de Schutterijen.

Algemeen heeft men de aandacht der Regering op nieuw en met nadruk gevestigd op de behoefte van eene betere regeling der Medische Politie, en daar de Regering reeds ten vorigen jare had verklaard, dat zij bezig was met het in gereedheid brengen van drie ontwerpen, betrekkelijk deze zaak, wenschte men te vernemen waaraan de vertraging, die zij ondervond, was toe te schrijven. Men vroeg voorts of er een nader wetsvoorstel was te wachten op de uitoefening der Veeartsenijkunst; verscheidene leden drongen aan op eene algemeene regelingswet voor den Waterstaat; anderen vestigden de aandacht op de behoefte aan een werkzaam toezigt van Politie op de rivieren en groote waterwegen; weder anderen verlangden, dat de Regering tegenover onze Spoorweg-Maatschappij haar gezag of haren invloed mogt doen gelden, ter betere regeling der uren van vertrek en aankomst der spoorwegen; en eindelijk verlangde men voordragten tot herziening der Wet op de Octrooijen en op het toezigt omtrent de Stoomwerktuigen.

Bij onderzoek van het VIde Hoofdstuk (Hervormde Eeredienst enz.) verlangde men aanvulling van de, ten vorigen jare gedane, mededeelingen, omtrent de regeling van het regt van collatie, van het beroepen van predikanten en van het zoogenaamde handopeningsregt. Men is tevens terug gekomen op den wensch, dat de leeraren der Afgescheidene Gemeente in de bezoldiging van Staatswege mogten deelen. Eindelijk is gevraagd, hoe het met de organisatie van het Israëlitisch kerkgenootschap gesteld is en of het niet mogelijk ware, om door herziening en verbetering van de daartoe betrekkelijke verordeningen, meer gelijkmatigheid in de kerkelijke pensioenen te brengen.

De behandeling van het VIIde Hoofdstuk (R. C. Eeredienst) gaf in drie afdeelingen geen stof tot opmerking; maar zij leidde in twee afdeelingen tot beschouwingen, waarvan wij den voornamen inhoud hier aanstippen. Men juichte de invoering toe van het algemeen Reglement voor de parochiale kerkbesturen, maar men wenschte tevens te weten, of daarbij voldoende gelet is op de belangen ook van den Staat. Men verlangde daarom mededeeling van het bedoelde Reglement en de, dien ten gevolge, uitgevaardigde voorschriften en zoo ook mededeeling van het algemeen Reglement voor de besturen der parochiale en andere Katholijke instellingen van liefdadigheid.

Eindelijk verlangden dezelfde leden nog opheldering omtrent de *medewerking*, die in de Memorie van Toelichting gezegd wordt te zijn verleend, door de Roomsch-katholijke kerkvoogden en die van de Oud-Bisschoppelijke Klerezy, tot eene doelmatige regeling van het kerkelijk armwezen. Zoo als het daar staat uitgedrukt, zou er wel uit opgemaakt kunnen worden dat, in tegenstelling van het bij de armenwet aangenomen beginsel om de zorg voor de behoeftigen bij uitsluiting te laten rusten op de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid, en dus ook de regeling van de uitoefening dier zorg, hier de regeling hoofdzakelijk is uitgegaan van de Regering en de Kerk zich bepaald heeft tot het verleenen van medewerking en hulp.

Bij de overweging van Hoofdstuk IX A (1), is in drie afdeelingen verlangd de wederindiening van het wets-ontwerp, betrekkelijk de vijfjarige verjaring van de coupons der certificaten van Nationale schuld. Men achtte het naauwelijks denkbaar, dat de Regering in 1856 tot de uitgifte van schatkistbiljetten gedwongen kan worden; en men beschouwde alzoo het uittrekken der som van *f* 416,500 voor renten dier biljetten als onnoodig. Men verlangde voorts de wet van 28 Nivose, 13e jaar, door Nederlandsche wetsbepalingen te zien vervangen.

Op nieuw, eindelijk, is men teruggekomen op de meermalen behandelde vraag, of de Staat wel geacht kan worden verpligt te zijn, uit kracht van art. 9 der wet van 27 September 1841, eene bepaalde som tot amortisatie van schuld te besteden, zonder dat evenwel deze nieuwe wisseling van gedachten, over hetzelfde onderwerp, tot eenig bepaald resultaat heeft kunnen leiden.

Ten aanzien van het XIIde Hoofdstuk (Onvoorziene uitgaven) (2), is door zeer enkele leden verklaard, dat zij hunne stem aan dit wetsontwerp niet kunnen geven, omdat uit de daarbij toegestane som van *f* 100.000 ook geheime uitgaven konden worden gedaan. Een grooter aantal leden verlangde de overlegging van een staat, aanwijzende het gebruik der som in het vorig dienstjaar. Men wees er o. a. op, dat over 1854, even als over 1853, de globale som nagenoeg geheel was geabsorbeerd, waar tegen, zeer teregt, werd aangevoerd, dat men ook in de dienstjaren 1850 en 1851 de toegestane som van *f* 100,000 nagenoeg geheel had verbruikt.

(1) Het voorloopig verslag over Hoofdstuk VIII, Marine, is nog niet publiek gemaakt.

(2) De voorloopige Verslagen over de Hoofdstukken IX B (Depart. v. Fin.), X (Oorlog) en XI (Koloniën) zijn nog niet verschenen.

Ingezonden Stukken.

Wij hebben, in een onzer vorige nummers, uit de *Groninger Courant* een stuk overgenomen, waarin het denkbeeld geopperd werd, om in eene verhooging der grondlasten de middelen te vinden, ten einde, in navolging van een elders genomen maatregel, van 's Rijks wege het brood tot verminderde prijzen voor den mingegoeden stand verkrijgbaar te stellen. Verhooging der grondlasten tot dat einde achtte de voorsteller geoorloofd als één middel, waardoor de grondbezitters zouden worden genoopt, om »op »hunne beurt naar hun vermogen hulp te verleenen aan »die massa, die twaalf jaren lang« (namelijk van 1835 tot 1847, gedurende de werking der schaalregten op de granen) »hun weldadige redder was geweest«. In die verhooging van grondlasten prees de voorsteller ook een middel aan, om den speculatie-geest te beperken, welken de landeigenaren in zijne omstreken schijnen aan den dag te leggen, «in plaats van», dus schrijft hij, «zoo iets verre «beneden hunne waarde te achten».

Met den schrijver van dat stuk achten wij de bestaande duurte van levensmiddelen en de maatregelen, in onderscheidene Rijken tot leniging daarvan beproefd, ieders levendige belangstelling waardig. Geen voorstel, daarmede in verband staande, zouden wij wenschen te weren. Veeleer zouden wij een ieder wenschen dank te zeggen, die tot de wrijving van denkbeelden, derhalve tot het ontspringen der waarheid, in die gewigtige vraagstukken bijdraagt. Vaderlandlievend en liberaal genoeg om, in het slot van zijn stuk, zelf die wrijving van denkbeelden op te wekken, zal de geachte voorsteller het ons wel ten goede houden, dat wij tegen de juistheid zijner stellingen eenige bescheidene bedenkingen wagen.

Van het schaalregt op de granen, waarin de Nederlandsche Wetgever, gedurende een twaalfjarig tijdvak, het middel meende te moeten vinden tot opbeuring van een kwijnenden landbouw, heeft in 1847 een meer verlicht bestuur den verbruiker hier te lande ontheven. Aan het verlaten van dat stelsel, dat zigtbaar den landbouw ten koste van den handel en van den verbruiker bevoordeelt, dragen wij eene ongeveinsde erkentelijkheid toe. Sedert zijn acht jaren verloopen. Zoo in dat tijdvak de landbouw niet is teruggegaan, zoo hij, integendeel, bloeit, en de grondbezitter zijn kapitaal steeds in waarde ziet verhoogen, is dit gunstig verschijnsel niet meer het gevolg van bescherming ten koste van den verbruiker. Het heeft zijne oorzaken elders. Terwijl de landbouwer van die andere oorzaken partij trok, vond zich de verbruiker door de afschaffing van het schaalregt gebaat.

Na zulk een tijdsverloop den landbouw offers op te leggen ter vergoeding van den last, dien te voren de verbruiker om zijnentwil geleden heeft, wij meenen, ofschoon de schrijver uit *Veendam* zulks ontkende, dat dit wel, »uit »een zedelijk of natuurkundig oogpunt, door ware philan»tropie zoude kunnen gewraakt worden.«

Maar ernstiger bezwaar tegen zijn voorstel ontleenen wij uit de begrippen van staathuishouding, die wij met genoegen, vooral hier te lande, dagelijks meer bijval zien vinden. Die begrippen verzetten er zich tegen, dat de wetgeving haar gezag aanwende om door den eenen stand aan den anderen stand »hulp te doen verleenen,« den eenen stand tot »weldadigen redder« te doen worden van den anderen, philantropie te doen beoefenen in de onderlinge betrekkingen der verschillende volksklassen. Het te keer gaan van een »speculatiegeest« behoort evenmin tot de taak van den wetgever. Hij zou daardoor ingrijpen in de vrije beschikking, die de eigenaar over zijn goed behoort te behouden. »*Regt door de wet, liefdadigheid uit eigen beweging,*« ziedaar de leuze van een buitenlandsch staathuishoudkundige van wien onze rubriek *Verscheidenheden* van tijd tot tijd melding maakt. In diens leer ingewijd, zijn wij doordrongen van de overtuiging, dat geene beschikking over eigen goed, met de openbare orde en veiligheid overeen te brengen, door het openbaar gezag mag worden te keer gegaan, en dat de vrije beweging der verschillende bedrijven aan de welvaart der geheele maatschappij nimmer bestendig schaden, wel baten kan.

Voorzeker behoeft de Staat opbrengsten. Dat de Wetgever, bij de verdeeling der lasten die hij moet opleggen, lette op den betrekkelijk hoogen trap van welvaart dien deze of gene klasse der bevolking bereikte, hierdoor worden de beginselen die wij poogden te herinneren in geenen deele aangetast. Maar wel degelijk zou op die beginselen inbreuk worden gemaakt wanneer, tot navolging van een' maatregel die op zich zelven reeds tegen de aanbevolene leer aandruischt, een last wierd opgelegd aan een deel der bevolking, om offers te vergoeden in een tijdvak van mindere verlichting van een ander gedeelte des volks gevorderd, of om eigenaren te beperken in het gebruik dat zij, ten hunnen meesten bate, van hun eigen goed zouden verlangen te maken.

Onder buitengewone omstandigheden passen buitengewone middelen! Ziedaar den grond waarop, in een tijdvak als het tegenwoordige, menig denkbeeld ontkiemt met eene overigens gehuldigde staathuishoudkunde in strijd. Wij wenschen onzen landgenooten bedachtzaamheid op dien weg aan te bevelen. Heeft men de overtuiging van de deugdelijkheid eener leer, men moet dan, met haar, juist die omstandigheden durven tegemoet gaan, waarin het op de toepassing van eene zoodanige leer aankomt. Vrijheid van handel en bedrijf voor te staan, eerbied voor het eigendomsregt te belijden, heeft juist dan waarde, wanneer de druk der tijden zich levendig gevoelen doet. Onze natie blijve zich dan ook in dit opzigt, door eene verlichte bezadigdheid kenmerken, en leere de voordeelen op te merken en te waarderen, verkrijgbaar uit de vrije, onbedwongene ontwikkeling ook van datgene wat men, bij den eersten blik, voor nadeelig verklaren zou. V.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Drie gewigtige tijdingen van de uiterste punten van het tegenwoordig krijgstooneel (*welke wij reeds gister per telegraaf hebben medegedeeld*) hebben zich bevestigd: 1o. het vertrek van de scheepsmagt der bondgenooten van vóór *Odessa* naar den mond van den Dnieper; 2o. het terugtrekken van de bondgenooten van de *Opper-Belbeck;* en 3o. het afslaan van de Russen voor *Kars*.

1o. Wat de beweging ter zee betreft, het blijkt nog niet wat er na de opeisching te Odessa (*zie ons vorig* n°.) geschied is, en of dit slechts eene looze bedreiging is geweest. Het meest waarschijnlijk is, dat men, gelijk in het vorige jaar, teruggedeinsd is voor de vernieling van eene handelstad, te meer daar zich zelfs in de zetels der bondgenooten daartegen zoo krachtige stemmen verhieven. Men mag uit sommige berigten opmaken, dat de togt wel inzonderheid tegen Nikolajeff gemunt was, alwaar, voor Ruslands zeemagt hoogst belangrijke inrigtingen zijn, «zelfs van dien aard, (zegt een Fransch ministerieel blad) dat, indien de geallieerde vloot morgen de Zwarte Zee verliet, overmorgen weder Russische oorlogsschepen, geheel uitgerust en gereed om de magt van zwakker zeemogendheden te bestrijden, in de Zwarte Zee verschijnen zouden, tot groote verbazing dergenen, die de Russische zeemagt in de haven van Sebastopol vernietigd wanen. Het is zeker dat, wanneer eenmaal vrede gesloten wordt, het Russische gouvernement eene vloot van gelijke sterkte en even gevaarlijk voor het Turksche rijk, als die het verloren heeft, tot zijne beschikking zal hebben, tenzij de zegevierende mogendheden daartegen voorzieningen maken.

«Even zeker is het, dat men Nikolajeff niet met oorlogsschepen kan aanvallen. Die stad zou alleen met landingstroepen kunnen vermeesterd worden. Eene landing nu van dien aard zou men, onzes erachtens, op dit oogenblik niet kunnen beproeven: want het meerendeel der geallieerde krijgsmagt moet aan de Tschernaya en bij Eupatoria aan de Russen het hoofd bieden; zij zou hoogtens 30 of 40,000 man kunnen missen; doch het zou al te gewaagd zijn, eene betrekkelijk zoo geringe legermagt 25 of 30 uren ver van de kust te verwijderen, en binnen 's lands, zonder regelmatige en verzekerde communicatie met de vloot, bloot te stellen aan eenen aanval van al de Russische reservetroepen, die in de zuidelijke gewesten van Rusland vereenigd zijn.

«Het Russische gouvernement heeft alzoo geen grond om ernstig beducht te zijn voor een onmiddelijken aanval op Nikolajeff; maar het is niet zoo gerust omtrent het lot van andere steden, die het wenschen moet te behouden, om in het onderhoud zijner troepen in de Krim te voorzien. Daaronder behoort vooral Cherson, de opslagplaats voor al den toevoer, die van het westen komt, en niet zoo ver van de zee liggende, dat het door de landingstroepen, die het geallieerde eskader aan boord heeft, niet zou kunnen bereikt worden. Onze oorlogschepen zouden Cherson evenmin als Nikolajeff kunnen naderen; doch de eerstgenoemde stad ligt slechts vijf uren van het punt waar de Dnieper in zee stroomt; en deze afstand is niet groot genoeg om te beletten, dat de door ons eskader aan land gebragte troepen in een gunstig oogenblik eene poging doen om Cherson te overrompelen.

«Wanneer de geallieerde vloot door de zeeëngte van Kinburn binnendringt in het meer, hetwelk den Dnieper en den Bug met de zee verbindt, zal zij het verkeer tusschen westelijk Rusland en de Krim geheel afsnijden en ook het vervoer naar Nikolajeff moeijelijk maken. Doch om in dat meer te kunnen komen, zou waarschijnlijk eerst Otschakoff, hetwelk de zeeëngte van Kinburn beheerscht,

moeten vermeesterd worden. Deze stad moet door de Russen sedert het begin des oorlogs vrij wat versterkt zijn, maar indien zij werkelijk door onze oorlogschepen wierd aangevallen, zou zij hunne geduchte artillerie bezwaarlijk lang weerstand kunnen bieden. Het vaarwater bij Kinburn, alsmede het meer waarnaar het leidt, zijn diep genoeg voor groote vaartuigen.»

Uit de gister door ons medegedeelde telegrafische berigten blijkt, dat het Fransche blad wel onderrigt was, daar de scheepvaart, onder bevel van admiraal Bruat, op drie mijlen afstands van Kinburn was ten anker gekomen.

2o. De gebeurtenissen bij de Opper-Belbeck. Prins Gortschakoff heeft den 13en des avonds gemeld, dat op den morgen van dienzelfden dag de bondgenooten, die, gelijk door ons is medegedeeld, in de vallei van de Opper-Belbeck genaderd waren tot Janisala en Karlu, teruggetrokken zijn naar de kruin van het gebergte Siurikin, dat die vallei van de vallei van Baïdar scheidt. De opperbevelhebber der Russische troepen schrijft dien lagt achterwaarts toe aan eene beweging, welke hij zijn leger gelijktijdig naar Albat en Hawri (1) heeft doen ondernemen; eene beweging, welke het corps der geallieerden, dat tot Janisala was gedrongen, met insluiting bedreigde. Het terugtrekken van dat corps naar de kruin van het gebergte Siurikin is nu gemakkelijk te verklaren.

Daargelaten in hoeverre men aan loutere onderstellingen waarde kan hechten, is het, overigens, duidelijk, dat uit die marschen voor- of achterwaarts van het leger der geallieerden of der Russen nog niets bepaalds op te maken is betreffende den voor- of tegenspoed der beide legers. Het geldt hier slechts eenvoudige krijgskundige bewegingen, welke het voorspel zijn van krijgsverrigtingen op groote schaal. De Krim is thans een groot schaakbord, waarop prins Gortschakoff van de eene en de generaals der bondgenooten van de andere zijde, achtervolgens troepen doen naderen of terugwijken, en wel in dier voege, dat de schaakspelers dit of dat stuk doen naderen, of terugwijken, zonder dat ieder dezer bewegingen, voor of achterwaarts, het spel beslist. Men moet beslissende slagen afwachten, om te weten, welke der beide tegenover elkander staande partijen het best gemanoeuvreerd heeft. Intusschen is het niet te ontkennen, dat tijd gewonnen hier voor de Russen veel is gewonnen, daar het saizoen allengs meer en meer verloopt en, zooals men weet, de krijgsbewegingen in het gebergte en bij den hoogen stand der rivieren in het najaar uiterst bezwaarlijk vallen.

In verband met de gebeurtenissen aan de Belbeck, moet nog vermeld worden eene depêche van generaal Simpson aan lord Panmure, Britsch minister van oorlog. Daaruit blijkt, dat de generaal sir Colin Campbell met een groot aantal troepen infanterie en artillerie het legercorps te Eupatoria is gaan versterken. Men kan hieruit opmaken, dat de bondgenooten ook aan die zijde een grooten slag willen slaan en hierdoor erlangt de onderstelling meer waarschijnlijkheid dat zij zich gereed maken om het Russisch leger in het zuiden aan te tasten met het leger, dat de vallei van Baïdar en het gebergte Siurikin bezet, en ten noorden het legercorps, dat thans te Eupatoria wordt bijeenverzameld en dat zich naar Simferopol en Baktchi-Seraï zou op marsch begeven.

Maar dit blijven toch altoos onderstellingen, en hoe waarschijnlijk zij ook mogten voorkomen, is het nogtans mogelijk, dat de generaals der bondgenooten haar logenstraffen, door aan het legercorps van Eupatoria eene andere bestemming te geven, bijv. Perecop.

3o. Een ander berigt, nog belangrijker welligt dan het voorgaande, en dat reeds over Engeland is medegedeeld, is dat betreffende eene belangrijke nederlaag, welke de Russen den 29 September voor Kars moeten hebben geleden. Het was in eene depêche door lord Stratford de Redcliffe, Britsch ambassadeur te Konstantinopel, aan lord Panmure gezonden en door dezen laatste aan de dagbladen van Londen medegedeeld, dat deze nederlaag wordt vermeld. Daaruit blijkt tevens, dat zij zeer belangrijk was; want de Russen zouden bij een vruchteloozen uitval tegen de stad niet minder verloren hebben dan 2,500 man gesneuvelden en 2,500 gewonden; volgens eene andere depêche zouden zij 5,000 gekwetsten hebben gehad.

Wij gelooven, dat deze bijzonderheden niet van overdrijving zijn vrij te pleiten en dat men ze slechts onder voorbehoud kan aannemen. Een verlies van 7,500 man buiten gevecht gesteld en, bij een leger van 30,000 man hoogstens, waarover generaal Murawieff voor de muren van Kars het bevel voert, zou ontzaggelijk groot zijn, te meer daar de Turken, volgens dezelfde depêche, slechts 700 man zouden hebben verloren, zoo aan dooden als aan gewonden.

Het Fransche regeringsblad, dat op zijne beurt gister het berigt van lord Stratford de Redcliffe bevestigde, voert het cijfer der verliezen van de Turken wat hooger, op 1,000 man; maar daarentegen brengt het het getal gesneuvelden der Russen van 2,500 op 4,000 man, hetgeen, met de gekwetsten medegerekend, ten minste een verlies van 7,000 à 8,000 man zou doen onderstellen: zoodat de zaak nog buitengewoner voorkomt. Het is dus raadzaam de officiële verslagen af te wachten, wil men ten deze een juist oordeel vellen.

Maar de tot dusverre medegedeelde bijzonderheden mogen nu al twijfel wettigen: het voorname feit, de hoofdzaak, is niet te betwisten. Men kan aannemen, dat het daarbij gold eene uiterste poging van generaal Murawieff, die, òf vreezende den weg achter zich afgesneden te zien door het Ottomanisch leger, dat Omar-Pacha te Batoun bijeenverzamelt, òf wel dat later door de sneeuw zijn aftogt zou worden afgesloten, eene laatste poging zou hebben gedaan, vóór dat die dubbele vrees verwezenlijkt werd. Daar die poging niet gelukte, zoo is het niet onwaarschijnlijk, dat generaal Murawieff, ten gevolge van den vruchteloozen uitval van 29 Sept., het beleg van Kars zou hebben opgebroken, gelijk te Weenen gister reeds bepaaldelijk verzekerd werd. dat in den nacht van 29 op 30 September zou geschied zijn,

Men heeft berigten uit de Japansche wateren tot 29 Junij, ook in verband staande met den oorlog. De commodore Elliott had met zijn smaldeel het Russische in de baai van Castries ontdekt. Eenige schoten werden gewisseld doch de Russen waren in eene naauwe pas ingeloopen en wisten, des nachts, te ontkomen.

De Japansche overheden hadden de vreemde schepen, volgens gewoonte, op de meest gastvrije wijze, kosteloos van leeftogt voorzien.

(1) Op de kaarten vindt men Tawri en niet Hawri.

TURKIJE.

In de Londensche dagbladen leest men thans eene bekendmaking van den Turkschen gezant, de voorwaarden aanwijzende, waarop de Porte concessie voor het aanleggen en exploiteren eener spoorweglinie tusschen Konstantinopel en Belgrado wil verleenen. De Porte belooft aan de onderneming medewerking en begunstiging, terwijl zij zich het oppertoezigt over dezelve voorbehoudt. De concessie zal verleend worden aan de maatschappij, die de aannemelijkste voorwaarden en de meeste waarborgen aanbiedt. Gadingmakenden kunnen van nu af tot den eersten Maandag der maand April 1856 hunne aanbiedingen aan de Porte of hare gezantschappen zenden, zullende op laatstgemelden dag de opening der aanbiedingen, in bijzijn der belanghebbenden, en vervolgens de toewijzing der concessie plaats hebben.

GROOT-BRITTANJE.

De Londensche *Globe* berigt, dat het geheele corps Britsche cavalerie in de Krim bevel ontvangen heeft om zich voor eenen winter-veldtogt gereed te maken, en dat dit corps binnen kort aanmerkelijke versterkingen uit Engeland zal ontvangen.

— Het Engelsche gouvernement heeft onverwachts vier oorlogsschepen, een van 84, twee van 60 en een van 6 stukken, uit Spithead afgezonden, om zijne zeemagt in West-Indie te versterken. Deze maatregel zou, volgens het gerucht, genomen zijn, omdat op particuliere werven in de Vereenigde Staten verscheiden oorlogsschepen voor Rusland in aanbouw zouden zijn.

FRANKRIJK.

Uit het regterlijk onderzoek, hetwelk is ingesteld tegen Bellemare, die den 8sten September ll. een aanslag deed op den Keizer, is gebleken, dat deze man niet wel bij het hoofd is, weshalve het geregtshof thans verklaard heeft, dat er geene reden bestond om Bellemare verder teregt te doen staan, maar alleen aanbevolen heeft maatregelen te nemen, opdat de openbare orde niet meer door dien zinnelooze in gevaar worde gebragt.

— Den 21sten September ll. verspreidde zich te Amiens het gerucht, dat de Keizer bijkans het slagtoffer was geworden van een aanslag op zijn persoon. Uit het deswege onmiddellijk ingesteld onderzoek bleek, dat een beambte van den Noordelijken spoorweg, Labalette geheeten, zijnen makker Lefèvre kennis had gegeven van het gerucht wegens een aanslag van een cent-garde op het leven des Keizers, welk gerucht door hem te Parijs op straat was opgevangen; in strijd met het reglement had Lefèvre zich van den telegraaf bediend, om het berigt te doen toekomen aan zijnen vriend Rougard, beambte aan het station te Amiens. Op de vragen van den laatstgenoemde had hij geantwoord, dat de Keizer een bajonetstoot had ontvangen en dat zijn been gebroken was. Thans zijn Lefèvre en Labalette te dezer zake veroordeeld, de eerste tot zes maanden en de tweede tot drie maanden gevangenschap, beide tot 500 francs boete en in de kosten.

— Het Fransche regeringsblad deelt eene opgave mede der opbrengst van de indirecte belastingen, gedurende de negen eerste maanden van 1855. De ontvangsten, vergeleken met die van het overeenkomstig tijdperk van het vorig jaar, leveren eene vermeerdering van 51 millioen op.

— Naar luid der berigten uit verschillende departementen zullen daar vele groote werken aangelegd worden.

Vele steden hebben door buitengewone hulpbronnen voorzien in de kosten van opbouw van groote plaatselijke werken, om zoodoende velen handenarbeid te verschaffen, hetgeen voorzeker meer aanprijzing verdient, dan louter bedeelingen, welke veeltijds den lediggang aanmoedigen.

— De heer Thiers heeft thans het twaalfde deel van de *Histoire du Consulat et de l'Empire* voor de pers gereed gemaakt. Dat werk zal den 27 October in den handel gebragt worden.

— Een treffend tooneel had dezer dagen in de menagerie van den plantentuin van Marseille plaats. De jagthond van den maarschalk Pélissier, die de voedster van de groote leeuwin was geweest, bleef ter zijde buiten aan het hok vastgehecht. Generaal Pelissier schreef, dat hij verlangde, dat Dahdah en Sultane op nieuw zouden worden vereenigd, en men beijverde zich aan het verlangen van den maarschalk te voldoen. Daarop bood zich nogtans voor de toeschouwers een verschrikkelijk tooneel aan, dat velen hunner met ijzing beving; op het oogenblik dat Sultane in het hok van de leeuwin trad, wierp deze zich op den hond en greep die met haar vreesselijken klaauw aan; doch dit was een blijk van vreugde en vriendschap. Men zag de leeuwin den hond met liefkozingen overladen, welke laatste aanvankelijk beefde, maar op slot van rekening zich overtuigde, dat de vriendschapsband thans bepaaldelijk gesloten was, ten genoege van beide partijen.

Binnenland.

's Gravenhage, 16 October.

De *Staats-Courant* behelst heden een overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de 9 eerste maanden van 1855, in vergelijking gebragt met derzelver opbrengst over de 9 eerste maanden van 1854. Daaruit blijkt, dat de middelen over 1855 waren geraamd op ƒ55,800,289.99, waarvan ¾ beloopen ƒ41,850,217.50. Gedurende de 9 eerste maanden van 1855 hebben de middelen opgebragt ƒ43,798,602.22, dat is ƒ1,948,384.72 meer dan de raming. In de 9 eerste maanden van 1854 hadden de middelen opgebragt een bedrag van ƒ42,546,372.25½, zoodat de middelen gedurende gelijken tijd in 1855 meer hebben opgebragt ƒ1,252,229.96½. Het blijkt dus, dat de opbrengst ruim 12 ton hooger was dan in 1854 en bijkans 2 millioen hooger dan de raming. Daaruit volgt, dat de Minister van Financien bij de aanbieding der begrootingswetten voor 1856, te regt het meest gegronde uitzigt heeft gegeven, dat ook het dienstjaar 1855 een belangrijk overschot zal aanbieden. Bij deze opgave verdient vermelding, dat het groot verschil van de opbrengst der belastingen gelegen is in de indirecte belastingen. Deze waren geraamd voor de 9 maanden van 1855 op ƒ 7,690,050. Zij hadden in denzelfden tijd van 1854 opgebragt ƒ 8,627,302.30. De opbrengst van de indirecte belastingen over de 9 eerste maanden van 1855 was ƒ9,618,924.57, d. i. bijkans 2 millioen meer dan de raming. Het is te verwachten, dat ook gedurende de laatste drie maanden van dit jaar deze gunstige toestand van 's Rijks geldmiddelen nog meer zal verbeteren en dat derhalve de goede vooruitzigten, die er bestaan, dat men de schulddelging zal kunnen voortzetten, zich allezins zullen verwezenlijken.

Z. M. heeft benoemd tot ontv. der dir. belast. en acc. te Oirschot, c. a., den heer S. P. W. Jellico van Gogh, adjunct-commies bij het Departement van Finantien.

Z. M. heeft tijdelijk tot zaakgelastigde bij den Pauselijken Stoel benoemd jhr. Mr. L. G. J. F. de Paul Duchastel, thans raad van legatie bij het Nederlandsche gezantschap te Berlijn.

H. D. H. de Prinses Hermann van Saxen-Weimar is den 11. dezer te Stuttgardt van een zoon bevallen. Men dacht dat de vader des Prinsen, de hertog Bernhard van Saxen-Weimar, zich tot bijwoning der doopplegtigheid naar genoemde hoofdstad begeven, en eenige weken aldaar doorbrengen zal.

Gisteren, bij gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den Koning van Pruissen, is er een diner gehouden bij den Russischen gezant, bij afwezigheid van den Pruissischen minister. De heer Lomonosoff heeft o. a. een toast uitgebragt op den Koning van Pruissen.

Men verneemt, dat Z. Exc. de Minister van Buitenlandsche Zaken ll. Zondag op zijn landgoed onder Velsen, boven Haarlem, een diner heeft gegeven aan alle de ambtenaren van zijn Departement.

In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is, onder anderen, beraadslaagd over het voorstel van Burgemeester en Wethouders, om aan alle armbesturen, onverschillig of zij rekenpligtig zijn of niet, spijskaarten uit te geven ten bedrage van ƒ 20,000.

Dit voorstel lokte veel tegenstand uit bij die leden, welke, zonder daarom in beginsel tegen die uitgifte te zijn, [illegible] wel haar beschouwden als een onderstand, als [illegible] die, in den zin der armenwet, en hetwelk, [illegible] of wel *in natura* verstrekt, niettemin de [illegible] ontvingen, rekenpligtig maakte.

Nadat dit gevoelen weder door onders[illegible] was bestreden, hoofdzakelijk op grond, [illegible] uitreiken van spijskaarten aan geen *beheer* [illegible] omdat men bloot *waren* gaf, zoodat er va[illegible] pligtigheid ten deze kon sprake zijn, is ten [illegible] het bestaande verschil van meening, op [illegible] den heer Meijer, met het oog op de heers[illegible] besloten, om, zonder gevolgtrekking voor la[illegible] jaar de voorgestelde uitreiking van spijskaarten [illegible]; zijnde dit besluit genomen met 20 tegen 10 stemmen.

Vervolgens heeft wederom eene langdurige beraadslaging plaats gehad over het request van vleeschhouwers, om, op zekere voorwaarden, de vleeschhal, waarvan onlangs de opheffing was besloten, aan hen tot particulieren vleeschwinkel te verhuren.

Ook thans werd van verschillende zijden het meerder of minder nut van de hal als *openbare* verkoopplaats van vleesch besproken, hetzij uit het oogpunt van gezondheid en betere contrôle, hetzij aan den anderen kant van het geldelijk nadeel, in de laatste jaren aan de stad berokkend, sedert het oprigten van particuliere vleeschwinkels.

Een voorstel van den heer de Brauw, om terug te komen op het besluit tot intrekking der vleeschhal als *openbare* verkoopplaats, vond dan ook veel ondersteuning, doch, uitsluitend wegens het geldelijk nadeel voor de stad, ook veel tegenstand. De uitslag was, dat, toen het voorstel in hoofdelijke omvrage werd gebragt, er zich 15 stemmen *voor* en 15 *tegen* verklaarden, zoodat de stemmen staakten, en mitsdien het nemen van een besluit tot de volgende vergadering is uitgesteld.

Met 18 tegen 12 stemmen heeft de Raad zich vereenigd met het praeadvies van B. en W., om *afwijzend* te beschikken op het verzoek van M. E. van de Padevoort, huisvrouw van den gewezen badmeester D. Pronk, ten einde weder, even als in vorige jaren, in het genot van eene toelage gesteld te worden.

Met 21 tegen 8 stemmen heeft de Raad zich vereenigd met het praeadvies van B. en W., om *afwijzend* te beschikken op het verzoek van J. Waterreus, tot het pachten van het grasgewas in het Willemspark; zijnde het de bedoeling, dat die verpachting in het openbaar zal geschieden.

Met algemeene stemmen is aangenomen het voorstel van Burg. en Weth., om aan de commissie van beheer der spaarkas toestemming te verleenen tot het te gelde maken van een kapitaal van ƒ50,000 2½ pCt. N. W. Schuld. Het is gebleken, dat het nominaal kapitaal van het fonds der spaarkas, vóór deze verhooging, nog bedraagt ƒ736,000.

Aan den heer Addink, ontvanger der belasting op de eetwaren en brandstoffen, is, op het daartoe door hem gedaan verzoek, een eervol ontslag verleend, behoudens zijne aanspraak op pensioen, overeenkomstig de bestaande verordening op dat stuk.

Door den heer Collot d'Escury is verslag gedaan, uit naam der commissie, belast met de opneming der rekeningen over 1854 van de instellingen van weldadigheid. Het verslag strekt tot goedkeuring dier rekeningen. — Nederlegging ter visie.

Ingevolge voorstel van Burg. en Weth. is besloten tot het aan verschillende instellingen van weldadigheid verleenen van subsidie over 1856; doch geen subsidie meer te verleenen aan het Ned. Port. Israël. armbestuur, omdat men meent, dat dit zonder dit subsidie in de behoefte van de aan zijne zorgen toevertrouwde armen zal kunnen voorzien.

Eindelijk is met algemeene stemmen tot president-regent

over het Burger Gasthuis herkozen, de heer J. C. van der Kemp, die als zoodanig was afgetreden.

Leijden. De kamer van Koophandel alhier, heeft een fiksch adres aan den gemeenteraad gerigt, met verzoek terug te komen op het reeds genomen besluit, om eenen accijns op het gemaal, als eigen middel, te heffen.

Vlaardingen, 15 Oct. De haringvisscherij staat zeer gunstig. Er zijn onderscheiden schepen met volle lading aangekomen, terwijl ook reeds 80,000 steurharingen van de Noord-visscherij zijn aangebragt groot van stuk en malsch van smaak.

Harderwijk, 11 Oct. Men verneemt, dat onze burgemeester, de heer H. F. Meurs Nz., wegens huishoudelijke omstandigheden, zijn eervol ontslag aan Z. M. verzocht heeft.

Leeuwarden, 14 Oct. De stormen, die de vorige week hebben geheerscht, hebben ook in deze provincie hier en daar het zeewater tot aanmerkelijke hoogte opgevoerd. Den 18den October, des morgens, was de vloed onder anderen te Lemmer 1,58 el en aan de Oude Schoterzijl 1,57 el boven volzee, terwijl hij des avonds te voren op het eiland Ameland tot 1,60 el boven volzee was geklommen. Bij Oude Schoterzijl liepen de buitendijkslanden onder water, waardoor 2 beesten verdronken. Op het eiland Ameland werd op 10 October tusschen de zoogenaamde Kooi en de Nieuwlands rietduinen de aangelegde dijk zoodanig vernield, dat niet alleen het rijs en stroo op vele plaatsen werden weggeslagen, maar op 5 á 6 punten gaten ontstonden, ter diepte van 1 el beneden het strand, waardoor dat werk als bijna geheel verloren kan worden beschouwd. Den volgenden dag werd van de beslagwerken in het algemeen veel brik en van de in dit jaar aangelegde werken vele zoden langs de bovenduinen afgeslagen. De oeverwerken, de stroomleidende dam en aanbehooren, benevens de dijk door de slenk op dat eiland, bleven in goeden, onveranderden staat.

Aanbestedingen.

[illegible] 6 ure te Amsterdam, in de Regentenkamer [illegible] de gevangenis aldaar: de levering gedurende [illegible] geheele jaar 1856 van de benoodigdheden voor [illegible] voeding en verpleging der gevangenen, als: [illegible]ppelen, vleesch (rund- en kalfs), vet, boter, [illegible] rijst, erwten (gele en groene), groenten, [illegible] peper, azijn, olie, kaarsen, zeep, koffij, [illegible] melk (zoete en karne), stroo, steenkolen, [illegible]gger en lange), coke, bezems, boenders [illegible]

Op 25 Oct. [illegible] ure te Haarlem, ten burele van den lui[illegible] kolonel over de garnizoensbakkerij aldaar: zes lasten jarige Rhijn- en drie lasten jarige Zeeuwsche tarwe en twee en half last jarige Pruissische rogge, moetende minstens wegen de eerste partij 77, de tweede 74 en de derde 72 Ned. ponden het mud, zonder den zak.

Op 25 Oct. ten 11 ure te Amsterdam, door den Directeur der Marine aan 's Rijks werf aldaar: de levering van 150 stuks vette inlandsche ossen, alsmede het zouten en herzouten van het van die ossen afkomend vleesch benoodigde geraffineerd middelbaar en geraffineerd grof hard zout.

Op 26 Oct. ten 12 ure te 's Hertogenbosch, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur aldaar: het doen van eenige vernieuwingen en herstelllingen aan de gebouwen met aanhoorigheden van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch.

Op 2 Nov. ten 12 ure te Breda, in een der localen van het Huis van Arrest aldaar: de voeding en het verder onderhoud der gevangenen, gedurende het jaar 1856, van af den 1sten Jan. tot den laatsten Dec.

Op 3 Nov. ten 5 ure te Gorinchem, in het Huis van Arrest aldaar: het leveren van benoodigdheden voor het onderhoud der gevangenen gedurende het jaar 1856.

Op 6 Nov. ten 11 ure te Tiel, op het Stadhuis: het onderhoud der gevangenen gedurende het jaar 1856.

Verscheidenheden.

De Malakoff-toren.

Het Fransche regeringsblad behelst thans een uitgewerkt artikel over deze, in de jongste krijgsgebeurtenissen vermaard geworden, sterkte. Wij gelooven onze lezers geen ondienst te doen met hun dit mede te deelen.

Aan het buitenuiteinde van de voorstad Kambelnaïa, door de zeelieden der Russische vloot bewoond, en in het zuid-oosten der reede en der stad Sebastopol, welke zij bestrijkt, verheft zich een groote berg, in zijne lengte doorsneden door eene uitgebreide kloof, welke die in twee verschillende heuvels verdeelt, welker hoogte en belangrijkheid nagenoeg overeenkomen, en waaraan de onvergankelijke roem van het Fransche leger eene geschiedkundige vermaardheid gegeven heeft.

De eerste dezer beide heuvels, en welke zich het meest in de nabijheid der stad bevindt, heet Malakoff, naar den naam, welken de toren droeg, die op zijn bovenste gedeelte is gebouwd; de tweede, bij onze aanvallen ter regterzijde het meest in de nabijheid, heet in de gewone taal van het leger de Groene Heuvel, een naam, welke daaraan gegeven is uithoofde van zijn groenachtig uiterlijk, dat in het oogloopend afsteekt bij de geelachtige kleur der omliggende gronden; in de officiële taal wordt hij echter thans de redoute Brancion genoemd, ter herinnering aan den dapperen kolonel van dien naam, die op zoo heldhaftige wijze, bij de inneming van den zoogenaamden Groenen Heuvel en de Witte werken, is gesneuveld.

Indien men het midden der stad tot gezigtspunt kiest en eene lijn trekt naar het oosten en westen, dan verheffen zich de Malakoff en de groene heuvel, de een achter den ander; om goed de ontwikkeling hunner omstreken, hun vorm en hun verspreide massa, benevens de uiterlijke gedaante van den grond te zien, dan moet men zich zijwaarts begeven bij de Engelsche loopgraven tot aan het groot Redan.

De ruimte, welke Malakoff van den groenen heuvel afscheidt, bedraagt 550 ellen: zij beschrijft eene helling, die vrij groot is, van de regter- naar de linkerzijde, dat is in dat gedeelte, hetwelk begrepen is tusschen den grond van iederen heuvel en het bergvlak, dat zich daarboven bevindt. Het was op die plaatsruimte, dat onze laatste loopgraven aangelegd werden, een grootsch werk, uitgevoerd onder het onophoudelijk, moorddadig en nabij zijnde vuur des vijands.

Voor den oorlog gaven de Russen aan het geheele gebergte een enkelen naam, zij noemden het *Sapoun-Gera*, eene uitdrukking, welke uit twee woorden afgeleid wordt: *gora*, berg, en *sapoun*, ademhaling, en letterlijk vertaald wordt door: »berg, die de ademhaling afbreekt«. Wanneer zij de Fransche taal bezigden, zeiden zij eenvoudig de berg *sapoun*. Sedert het bouwen van den toren, werd de eerste heuvel Malakoff genoemd, en de kloof, welke door het midden van den berg gaat en dien in twee onderscheidene deelen verdeelt, ontving den naam van *Malakowa-Balka*, of bergholte van Malakoff. De Russische generaals noemden dit belangrijk werk in hunne verslagen dikwerf het bastion Korniloff, en wel ter eere van een hunner meestgeachte hoofdofficieren van de marine, die bij den aanvang van het beleg sneuvelde.

De Tartaren hadden tijdens hunne heerschappij op deze punten observatieposten gevestigd, welke met Batschi-Seraï gemeenschap hadden, waar zich de zetel van hunne regering bevond, en er bestond aan de helling van de bergholte een klein militair dorpje, tot Aktiar behoorende, en bewoond door een korps ruiters, die de koeriers van den Khan moesten begeleiden.

In de eerste tijden na hunne verovering hadden de Russen aldaar een seinpaal, die met alle voorname punten van het grondgebied en het binnenland gemeenschap had, en sedert vele jaren vervangen werd door den nieuwerwetschen telegraaf, in het noorden vervaardigd, en waarvan de toren zich verheft boven het oude huis van generaal Snal Csuroff, sedert dertig jaren overleden. Een der lijnen van dien telegraaf volgt de rigting naar Nicolaïeff, met welke stad hij over Aschakoff binnen twee uren gemeenschap kan hebben, door middel van veertien stations, op den weg aangelegd.

Tegen het eind der vorige eeuw, rigtte Pallas, de beroemde geleerde, daar een weerkundig observatorium op, waar hij de bouwstoffen bijeengaarde voor zijn voortreffelijk werk over de natuurkunde en topographie van Taurie.

Toen de Russische regering Sebastopol aanlegde, werd zij daarbij geleid door het denkbeeld om hiervan het aanvangspunt voor krijgsverrigtingen te maken, ten einde eens Konstantiopel te kunnen bemagtigen; zij voorzag toen niet een aanval op haar grondgebied van den kant der groote mogendheden, maar vooral niet eene stoute landing, zooals die welke den stoom, de meerdere voortreffelijkheid onzer troepen en onzer marine veroorloofde zeventig jaren later te doen; maar zij vreesde voor een bombardement van den zeekant, waardoor haar vloot en nieuw tuighuis zou worden vernield, eene krijgs-verrigting waarvan Frankrijk en Engeland sedert Lodewijk XIV meermalen het voorbeeld gaven. Hierop steeds bedacht, deed zij een zamenhangend geheel van belangrijke werken aanleggen, bestemd om den ingang der haven te verdedigen, en om van de zee meester te zijn. Eerst geruimen tijd later werden aan de landzijde eenige werken opgerigt, hoofdzakelijk in de nabijheid der zee.

Het binnengedeelte der vesting, ter regterzijde van de haven, bleef tot 1845 zonder verdediging. Op dat tijdstip deed een zeer rijk Russisch industrieel, de heer Malakoff, die in Rusland meermalen belangrijke metselwerken op last der Keizerlijke regering te Sebastopol had ten uitvoer gebragt, op zijne kosten volgens de bouwplannen der Russische genie, op het bergvlak van den heuvel welke zich het meest in de nabijheid van Karabelnaïa bevindt, een half ronden toren bouwen met acht verdiepingen, gewapend met kanonnen uit Zweedsche gieterijen, volgens een model door de Russische artillerie geleverd, en gaf aan den Staat den toren en zijne bewapening ten geschenke, welke toen bestond uit eene batterij met kazematten van binnen en eene barbette-batterij op het platte dak.

Het bergvlak van den Malakoff is 300 ellen lang en gemiddeld 120 ellen breed. Op deze uitgestrekte oppervlakte hebben de Russen in zekeren zin eene aarden stad gebouwd, met een doolhof uit bogtige straten bestaande, overeenkomende met de loopgraven in onze mijngroeven en omzoomd met eene groote hoeveelheid geblindeerde schuilplaatsen, veel gelijkende naar onze kelders. Deze schuilplaatsen zijn bedekt met massa's aarde, bom- en kogelvrij, en 3, 4 en zelfs 5 el hoog. De voorname straat dier stad van eene nieuwe soort is een lange weg, die als het ware in den grond is uitgesneden, en die met vele kronkelingen van het eene uiterste der ruimte naar het andere gaat, van het vooruitspringend gedeelte van het werk af naar zijne aanvalswerken gekeerd, tot den aanvang van den hellenden weg, welke zijn uitgang vormt en naar Karabelnaïa leidt.

Deze straat, of veeleer die weg, is de sleutel van den doolhof: zij is 355 ellen lang. Men moet, om daarin niet verdwaald te geraken, zeer oplettend zijn, uithoofde van het groot aantal slingeringen, die deze straat oplevert en de tallooze wegen, die haar op allerhandewijze in de heele lengte doorsnijden.

Toen keizer Nicolaas, op zijne zes-en-twintigste r[illegible] naar de Krim, in 1847, proefnemingen in het schiet[illegible] uit dat kort te voren voltooid werk bijwoonde, en om d[illegible] heer Malakoff te beloonen voor zijne gehechtheid aan d[illegible] persoon des keizers, besloot hij dat de toren den naa[illegible] van dien heer zou dragen, en benoemde hem o. a. o[illegible] tot patchonei-gragdanin, dat is aanzienlijk burger van h[illegible] Keizerrijk, een titel welke den adel het meest na[illegible] komt, en hem het regt geeft om ten zijnen koste zij[illegible] kinderen in staatsinrigtingen te doen opleiden. Zijn oud[illegible] zoon, ter kadettenschool toegelaten, is thans officier [illegible] een regement, dat te St. Petersburg in bezetting ligt.

De sterkte Malakoff bleef onbekend en was tot den tege[illegible] woordigen oorlog van alle belang ontbloot. De tallooze werke[illegible] waarvan zij gedurende het beleg het doelwit was, in verba[illegible] met haar exceptionelen toestand, hebben daarvan een we[illegible] gemaakt, waarvan de wedergâ in de oorlogsgeschiedenis ni[illegible] aan te wijzen is, en zij heeft moeijelijkheden opgeleverd welke de grondregels der kunst onoverkomelijk achtten.

Het bergvlak, waarop de Malakoff-toren gebouwd is, ve[illegible] heft zich tot 120 ellen boven de oppervlakte der zee: van d[illegible] hooge standpunt in het rond, ziet men een onmetelij[illegible] panorama voor zich, omvattende de geheele stad, de forte[illegible] de reede, de haven, de gebouwen van het leger en die va[illegible] de Russische marine, en op den achtergrond van het taferee[illegible] de zee.

(Vervolg hierna.)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Donderd., 18 Oct. 6½ u[illegible]
LA CONSCIENCE, drama en cinq actes; Intermede[illegible] 1o. LE VALS DE GISELLE; 2o. UNE OUVERTURE. [illegible] 3o. LA MANOLA, pas de deux. BONSOIR Mr. PANTALO[illegible] opéra comique en un acte.

Kon. Holl. Schouwb., Vrijdag, 19 October 7 u[illegible]
MASKER EN GELAAT. Tooneelspel in 3 bedrijven na[illegible] het Engelsch. Daarna: DE HEIDEN-KONINGIN. Vrolij[illegible] vaudeville in één bedrijf. Beide stukken nooit alhier ve[illegible] toond.

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

9e LIJST. 5e KLASSE.

Uitgekomen Hooge prijzen:

No. 18912 *f* 50,000; 7183 *f* 2500; 11552 en 46[illegible] ieder *f* 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 16 October 1855

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	63 11/16	3/4	11/16
Dito dito 1844.	3	75 1/8	—	—
Dito dito 1844.	4	92 11/16	3/4	11/16
O. I. L. 1844 . . .	4	92 1/2	9/16	—
Amort. Synd.	3 1/2	89 1/2	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	124	—	—
BELGIE. certific.				
bij *Rotschild*. . .	2 1/2	50 1/4	—	—
RUSL. Bij *Hope*				
1798 en 1816 . .	5	101 1/2	—	—
Dito 1828—1829 . .	5	100 1/2	3/4	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	57 1/8	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	81 1/2	—	—
Hope en C°. 1840.	4	74 5/8	75	—
Stieglitz.	4	74 1/8	3/8	3/8
dito 1854.	5	80 9/16	3/4	9/16
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	87	1/8	—
POLEN. Certific. . .	4	68 3/4	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		143	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 1/8	3/16	1/8
Buitenl.	3	37 5/8	3/4	5/8
Binnenl. 6/m. . . .	3	31 3/4	7/8	3/4
Cert. Coup.		—	—	—
Amortisable		5	5/16	—
PORTUG. Lond. . . .	3	39 5/8	3/4	—
OOSTENR. Metal. . .				
1816—1852. . . .	5	63 1/16	5/16	1/8
Dito 1849—1854. .	5	73 1/2	11/16	9/16
Dito Zilv. Nation. .	5	67 1/4	9/16	1/4
Dito 1847—1852. .	2 1/2	32	1/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	195	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	98 3/8	—	—
PERU »	4 1/2	—	—	—
MEXICO »	3	20 1/2	3/4	—
GREN. »	2 3/4	17 3/4	—	—
Uitgestelde.		6 11/16	—	—
ECUAD. Lond. . . .		—	—	—
VENEZ. » . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

De beurs opende vast, maar sluit flaauw door verkoopen[illegible]

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	87 3/8 à 87 1/2
Spanje.	1 1/4	»	19 3/8 à 19 1/2
Mexico	3	»	21 1/2 à 21 3/4

PARIJS, heden.

Fransche certific. . . .	4 1/2	pCt. fr.	—
» »	3	»	» 65.10 tot [illegible]
Spanje	3	»	—
»	1 1/4	»	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	74 1/2
Nationaal	5	»	78 1/4
Wissel London		»	10,5[illegible]
Zilver		»	[illegible]

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.